

Kansallinen palveluarkkitehtuuri ja lakiluonnos hallinnon yhteisistä sähköisistä tukipalveluista

Esittely lausunnonantajille

16.12.2015

Versio 1.0

Taustaa

Kansallisen palveluarkkitehtuurin ohjelmakokonaisuuteen sisältyvät seuraavat kehityskohteet:

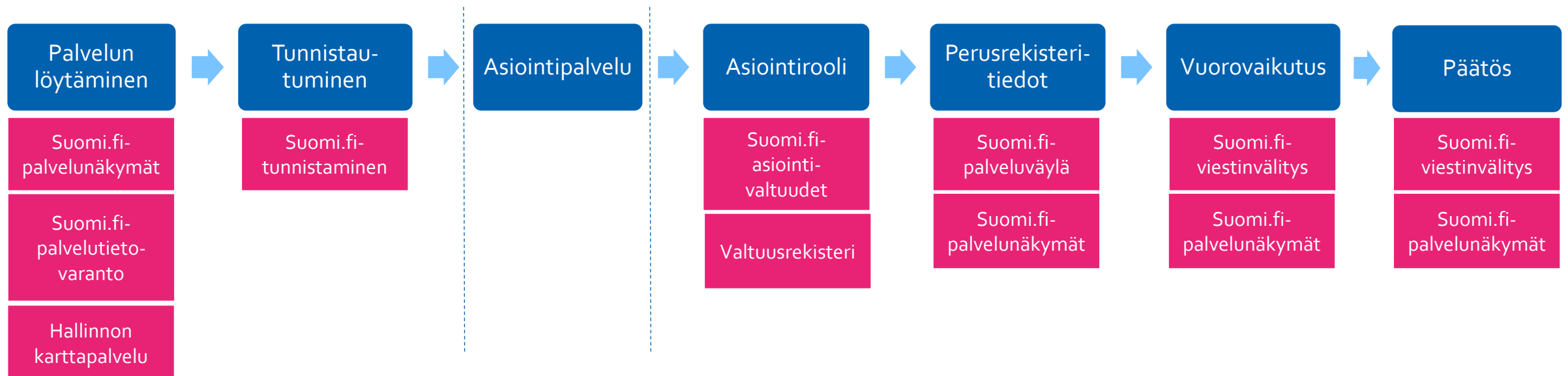
- Kansallinen palveluväylä
- Kansallinen tunnistusratkaisu
- Asiointivaltuuspalvelu
- Kansalaisten, yritysten ja viranomaisten tarvitsemat palvelunäkymät (Suomi.fi, Yrityssuomi.fi)

- Valtiovarainministeriö asetti 18.6.2014 Kansallisen palveluarkkitehtuuriohjelman (KaPa, VM140:00/2013) hallituksen rakennepoliittisen ohjelman (29.8.2013) tavoitteiden toteuttamiseksi. Ohjelman toimikausi on 9.6.2014 - 31.12.2017.
- Kansallisen palveluarkkitehtuurin ohjelmakokonaisuuden toteuttaminen on määrätty Väestörekisterikeskukseen 1.3.2014 perustetun kansallisen palveluarkkitehtuuriyksikön (KPA) tehtäväksi.

Taustaa

- Kaikkien hankkeiden toteutus on käynnissä
- Hankkeissa myös useita alaprojekteja
- Suomi.fi-palvelujen asemoituminen osaksi sähköisen asioinnin perusprosessia on kuvattu alla

Yhtenäinen käyttökokemus

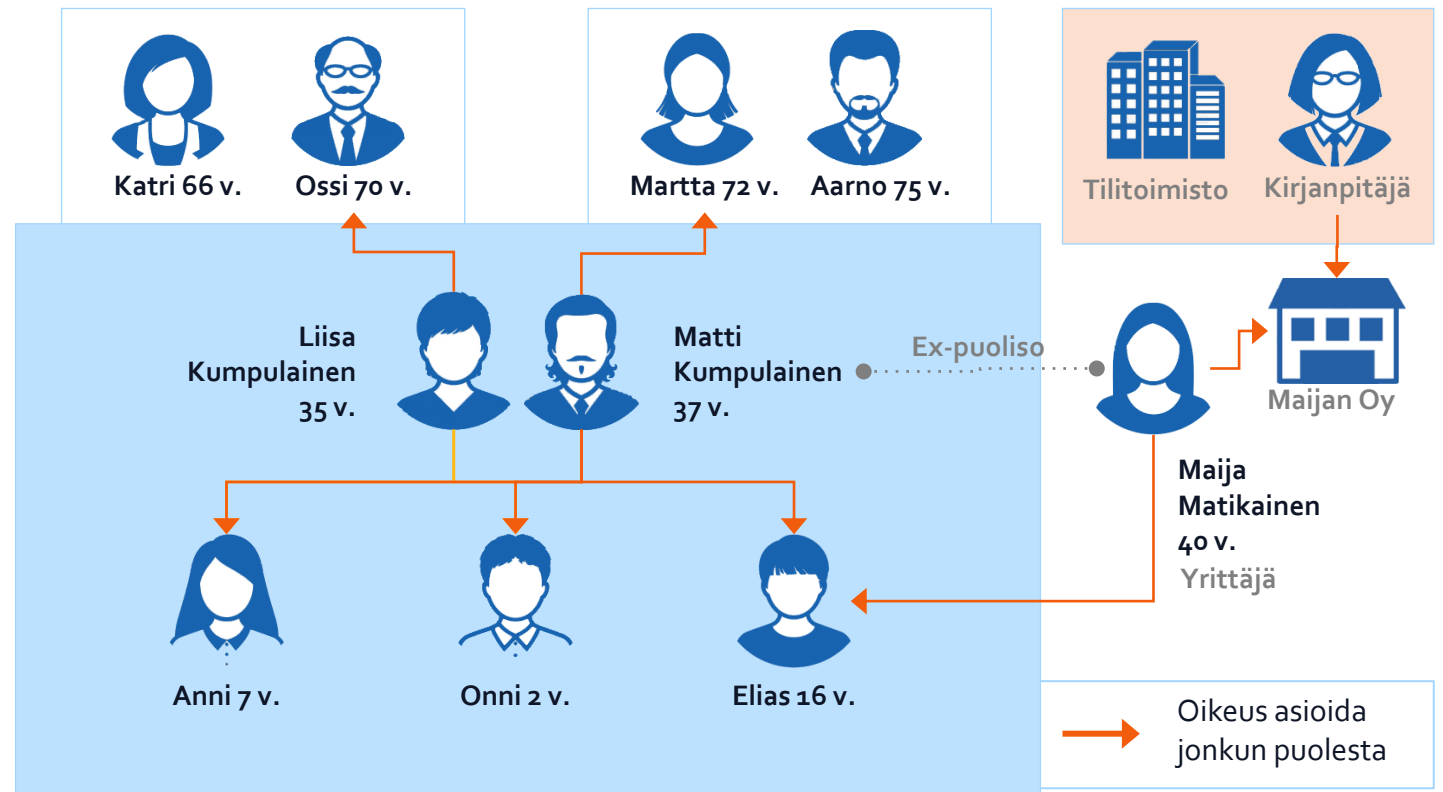

Asiointivaltuutuspalvelu

Toisen henkilön tai yrityksen puolesta asioinnin mahdollistaja.

Asiointivaltuuspalvelu

Mahdollistamme henkilön puolesta-asiointioikeuden tarkistamisen ja asiointivaltuutuksen tekemisen.

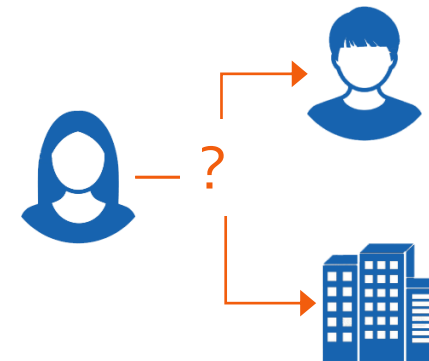
Mitä palvelu tarjoaa? 1/2

Esimerkkejä:

- Huoltaja voi varata lapselleen hammaslääkäriaajan.
- Toimitusjohtaja voi tehdä yrityksen puolesta Verohallinnolle kausiveroilmoituksen.
- Perusrekistereitä ovat esimerkiksi VTJ ja Kaupparekisteri.

Asiointivaltuuksien tarkistaminen

- Huoltajuustiedot
- Nimenkirjoittajatiedot
- Edunvalvontatiedot (Q2/2016)

Esim.

Onko tällä henkilöllä oikeus asioida asiakkaani puolesta?
Onko tällä henkilöllä oikeus asioida asiakasyritykseni puolesta?

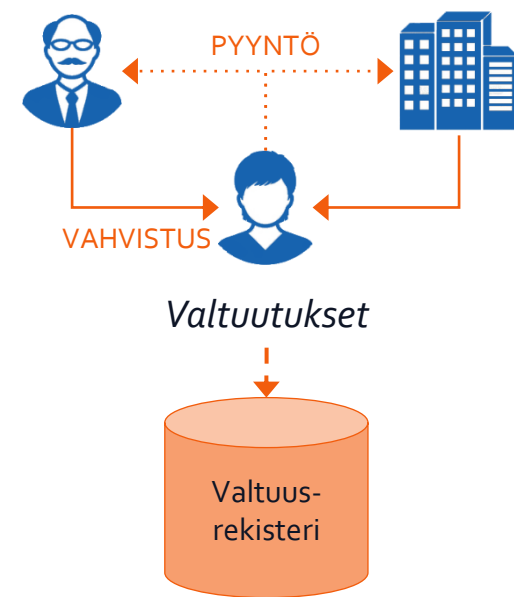
Mitä palvelu tarjoaa? 2/2

Tulevaisuudessa hyödynnetään valtuusrekisteriä, johon tallennetaan sähköiset valtuutukset, ja josta tehdään valtuutusten tarkistus.

Mahdollistaa valtuutusten sähköisen antamisen organisaation sisällä (esim. toimitusjohtaja voi valtuuttaa kontrollerin).

Asiointivaltuuspalvelu – valtuusrekisteri:

- Teemme taustatarkistuksen puolestasi
- Ei valtuuksien hallinnointia
- Helppo valtuuttaminen organisaation sisällä
- Päämies voi valtuuttaa asiamiehen asioimaan puolestaan

Valtuusrekisteri

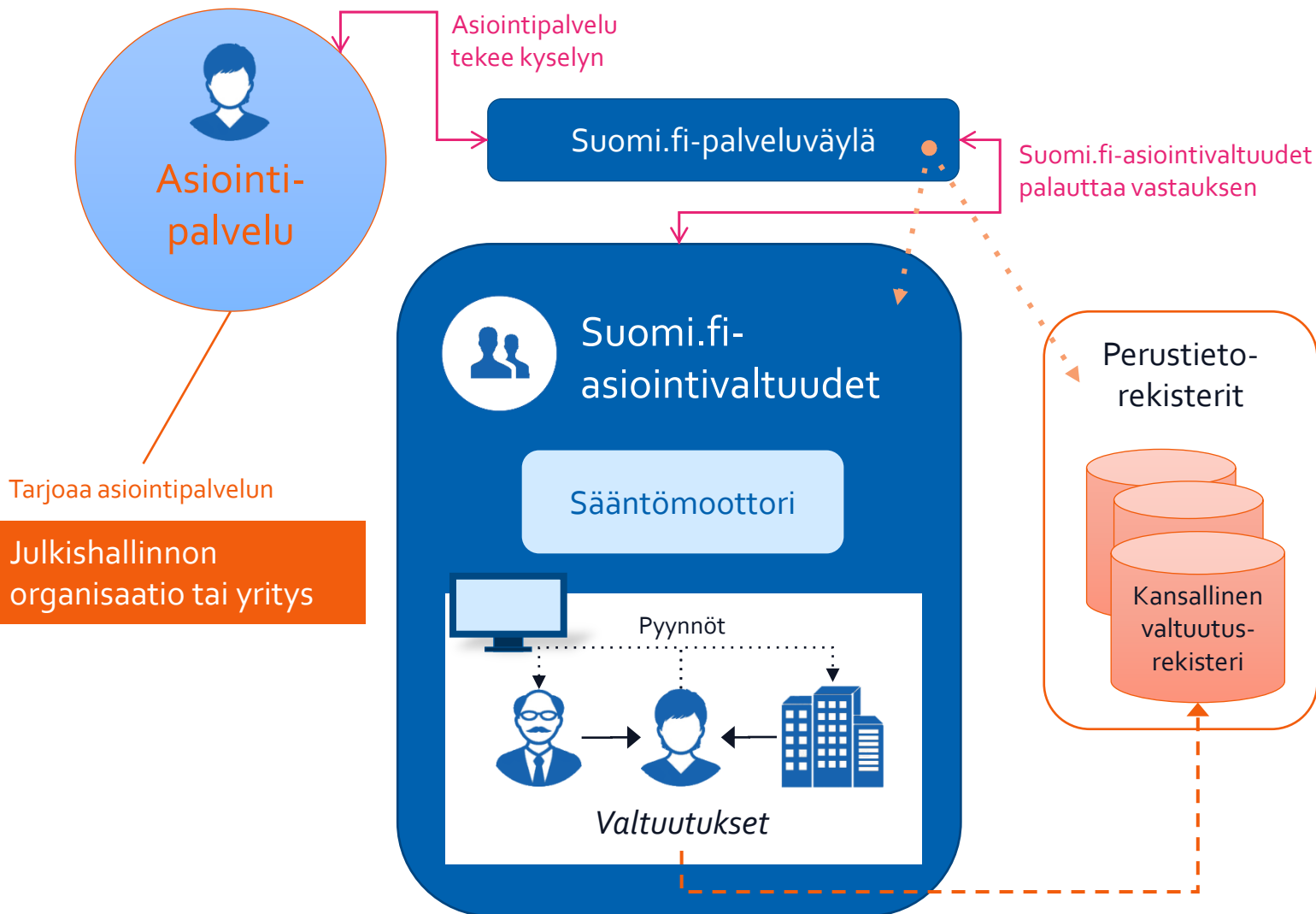
1. Kansalainen tai yritys voi luoda ja tallentaa valtuutuksia sähköisessä muodossa
2. Valtuudet voidaan tarkistaa sähköisesti

TULOSSA 2017

Miten palvelu toimii?

Palveluntarjoajan asiointipalvelu tekee automaattisen kyselyn asiointivaltuuspalveluun, joka palauttaa vastauksen.

Asiointivaltuuspalvelun kokonaisuus

Kenelle palvelu on tarkoitettu?

- Lakiesityksen mukaan asiointivaltuuspalvelu on käytettävissä kaikille organisaatioille.
- Julkinen hallinto ja yksityiset yhteisöt voisivat hyödyntää toiminnassaan silloin, kun niillä on oikeus käsitellä asiakkaansa henkilötunnusta.

Suomi.fi-palvelunäkymät

Kansalaisen ja yrityksen ikkuna julkisiin palveluihin.

Palvelunäkymät

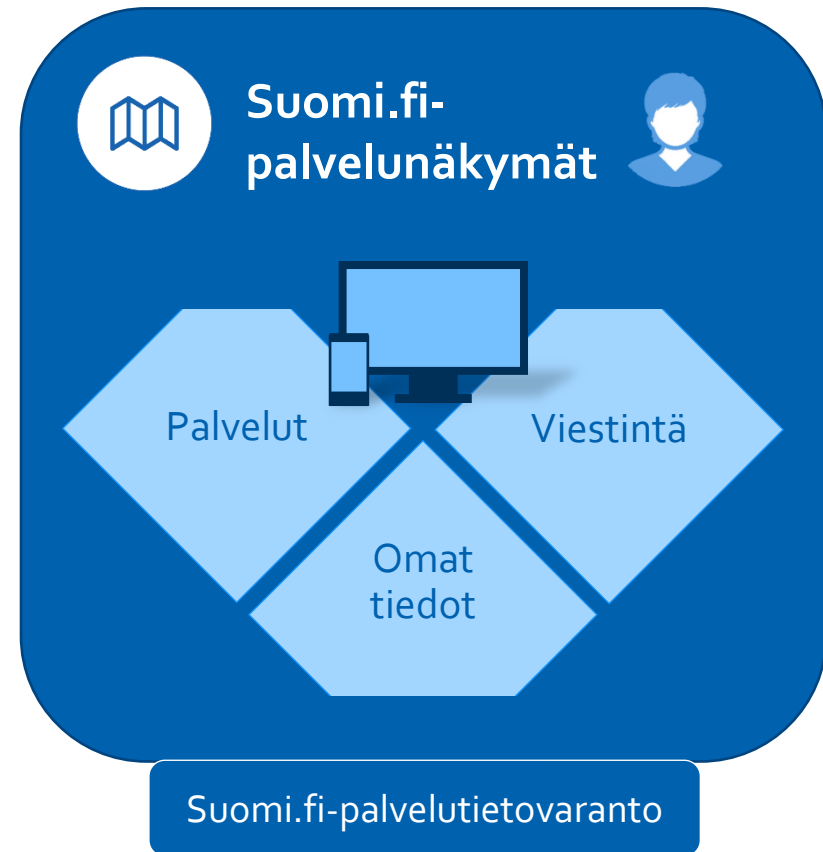
Tarjoamme
julkishallinnon
asiakkaille pääsyn
sähköisiin palveluihin
helposti yhdestä
paikasta.

The screenshot shows the Suomi.fi website interface. At the top, there is a search bar with the text "Hae Suomi.fistä" and four navigation buttons: "Etusivu", "Palvelut", "Tiedot", and "Muita". Below the search bar is a search input field with a magnifying glass icon and a "Hae" button. The main content area features a blue video player with the text "Suomi.fi esittelyvideo". To the right of the video player is a "Beta sivulle -blogi" section with three blog entries, each featuring a profile picture, a name, a date, and a title. Below the blog is a "Lue lisää" button. The next section is titled "Mikä tämä palvelu on -slogan" and contains a short paragraph. Below this is a statistics section with the text "Betaan luodaan sivulle julkishallinnon palvelut helposti löydettävissä" and a large number "450" representing the number of services. To the right of the text is a line graph titled "Palveluiden määrä käyttöönoton jälkeen Suomessa 2014 - 2017" showing an upward trend in the number of services from 2014 to 2017. At the bottom of the page, there is a dark red banner with the text "Näistä aiheista voit hakea palveluita, oppaita ja henkilörekistereitä" and four navigation buttons: "Asuminen ja lähialueiden palvelut", "Terveystieteet", "Työ ja elämäntilanne", and "Muita".

Mitä palvelu tarjoaa?

1. Sähköiset palvelut helposti saavutettavissa
2. Kaikkien palvelukanavien tiedot
3. Omat tiedot
4. Helppo sähköinen viestintä käyttäjäorganisaation ja asiakkaan välillä. Viranomaisen tiedoksiantokanava.

Palvelunäkymät =
Suomi.fi + Yrityssuomi.fi

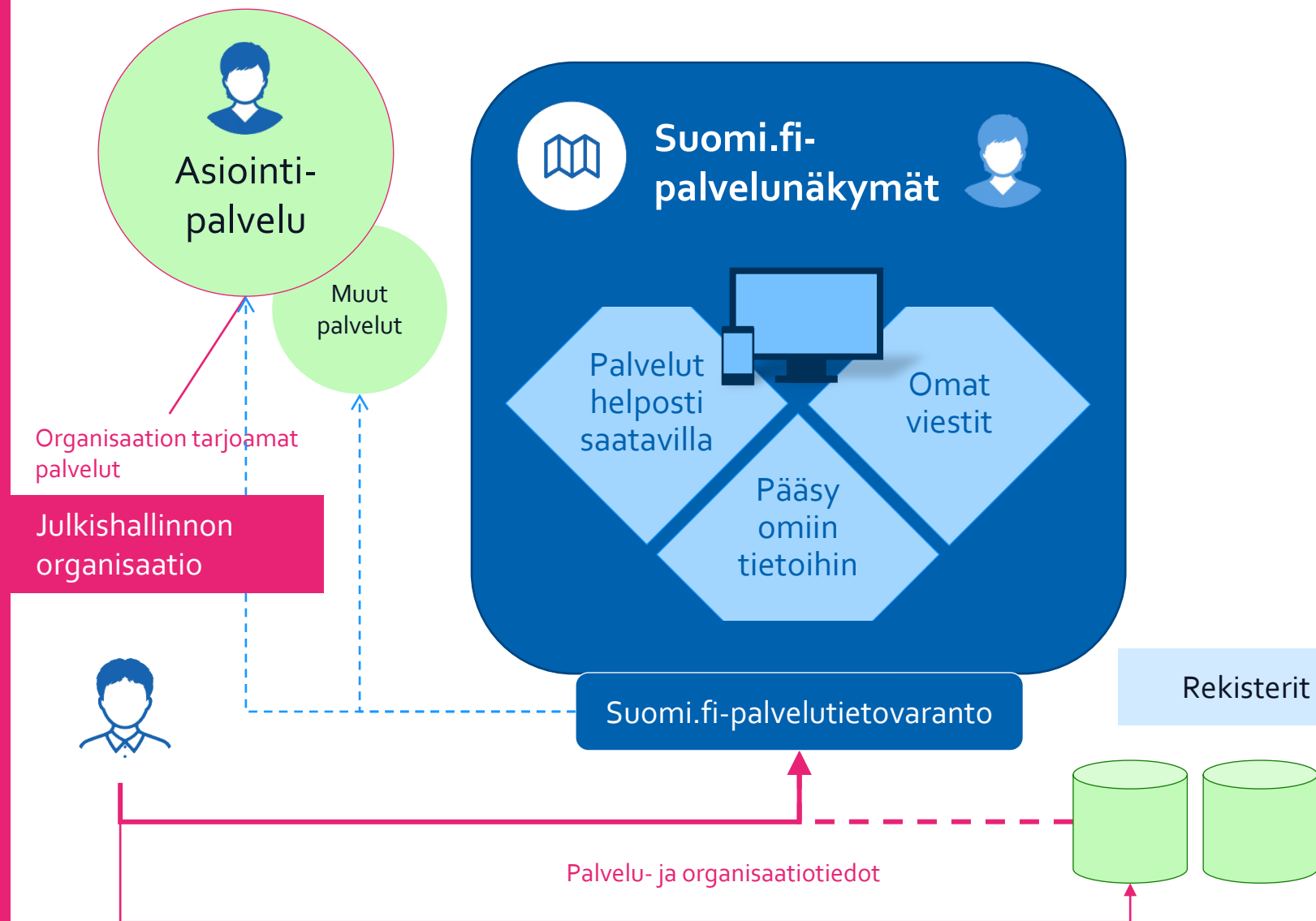
Miten palvelu toimii?

Tietoa tarjotaan käyttäjän sijainnin, elämäntilanteen ja valintojen mukaan.

Esimerkkejä:

- Käyttäjä näkee kaikki julkishallinnon palvelut, omat tietonsa niissä ja viranomaisten viestit yhdestä paikasta.
- Käyttäjä saa henkilökohtaisia tietoja ja herätteitä, esim. ajanvarauksista, poikkeustilanteista ja tärkeistä julkishallinnon päivämääristä.

Palvelunäkymien kokonaisuus

Kenelle palvelu on tarkoitettu?

- Lakiesityksen mukaan palvelunäkymät on käytettävissä kaikille organisaatioille.
- Julkinen hallinto ja yksityiset yhteisöt voisivat hyödyntää toiminnassaan silloin, kun niillä on oikeus käsitellä asiakkaansa henkilötunnusta.

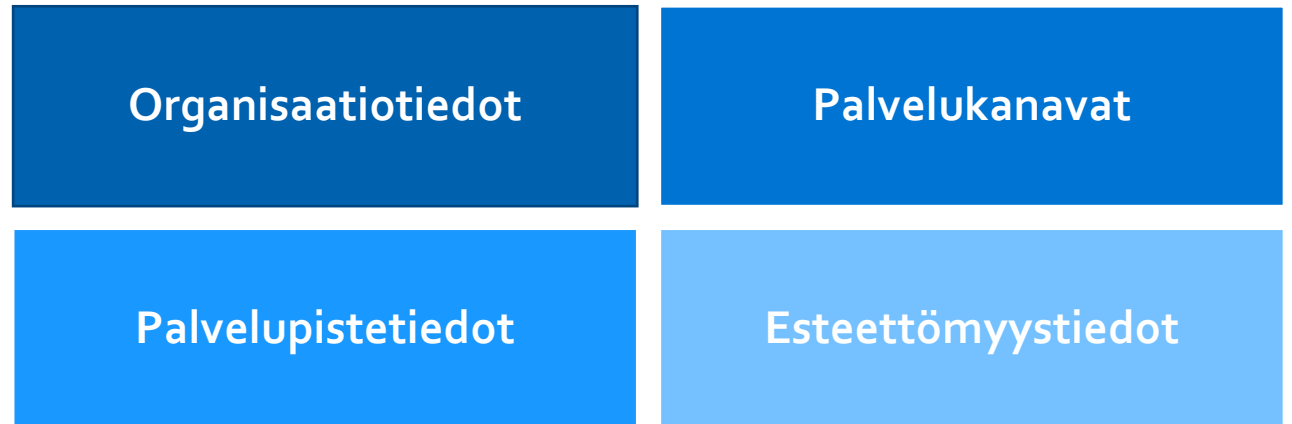
Suomi.fi-palvelutietovaranto

Kaikki oleellinen julkishallinnon palveluista yhdessä paikassa.

Mikä palvelutietovaranto (PTV) on?

Kansallinen tietovaranto käyttäjäorganisaation palveluja ja niitä kuvailevien tietojen tallentamiseen, säilyttämiseen ja käyttöön rajapintojen kautta. PTV on tietomalli, joka tarjoaa myös tietokannan.

PTV:n osat

- PTV:n käyttöönotto ei edellytä liittymistä palveluväylään
- PTV:n ylätasen konseptikuvaus: <http://esuomi.fi/palveluntarjoajille/palvelutietovaranto/konseptikuvaus>

Palvelulupauksemme

Palvelutietovaranto mahdollistaa tiedon erinomaisen löydettävyyden ja tekee mahdolliseksi palvelutietojen tuottamisen yhdellä kerralla, osana normaalia palvelutuotantoa.

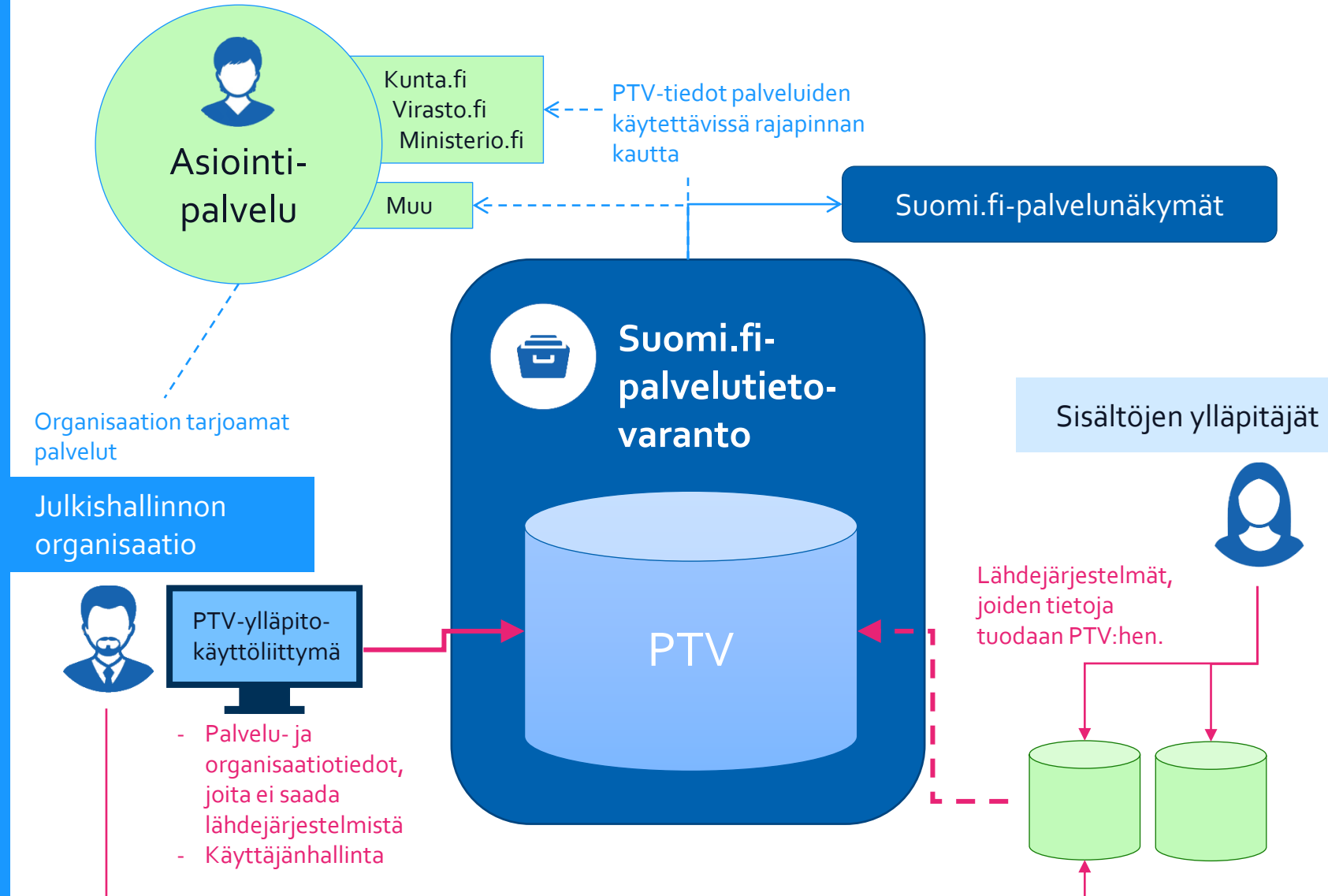

Palvelutietovarannon kokonaisuus

Miten palvelu toimii?

Esimerkkejä:

- Yhteinen palvelutietovaranto mahdollistaa organisaatioiden palvelutietojen saannin asiointipalvelujen sivuille.
- Lakisäateisten palvelujen yleiskuvausten keskitetty päivitys vähentää työtä ja lisää tietojen ajantasaisuutta.
- Omat ja muiden palveluihin liittyvät tiedot saadaan sähköisiin palveluihin yhdenmukaisesti.

Kenelle palvelu on tarkoitettu?

- Lakiesityksen mukaan palvelutietovaranto on käytettävissä kaikille organisaatioille.
- Julkinen hallinto ja yksityiset yhteisöt voisivat hyödyntää toiminnassaan palvelutietovarantoa.

Suomi.fi-palveluväylä

Sähköisten palveluiden yhtenäistäjä ja tiedon välittäjä.

Palveluväylä

Tarjoamme vakioidun tavan tietojen siirtoon organisaatioiden välillä ja mahdollistamme turvallisten palvelukokonaisuuksien rakentamisen.

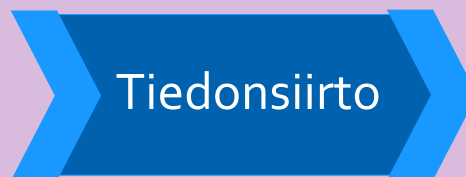
Mitä palvelu tarjoaa?

Hyödyt syntyvät väylään kytketyistä tiedoista ja palveluista.

Suoraa säästöä esim. resursseissa, ei enää erillisiä yhteydenottoja tietojen saamiseksi viranomaisten välillä, ei enää paperisten dokumenttien siirtämistä viranomaiselta toiselle.

Esim.:

- Palveluväylän kautta eri viranomaiset voivat tarjota toisilleen käyttöoikeuksia esim. sähköisiin palveluihin ja tietokantoihin.

- Kaikki palveluväylän rajapinnat ja integraatiot selailtavissa
 - Tekniset kuvaukset
 - Hallinnolliset kuvaukset
 - Tieto integraation sijainnista palveluväylässä
- Välineitä tietovarantojen ja järjestelmien palveluväyläliityntöjen hallintaan
 - Järjestelmä- ja organisaatiotason oikeuksien määrittely
 - Tietoturvan ja tietosuojan standardinmukainen toteutus
- Helpot ja vakioidut mallit
- Tietovarantojen ja palvelujen käyttö ja julkaiseminen organisaatioiden välillä. Tiedonsiirto viranomaisten ja yksityisten organisaatioiden välillä.

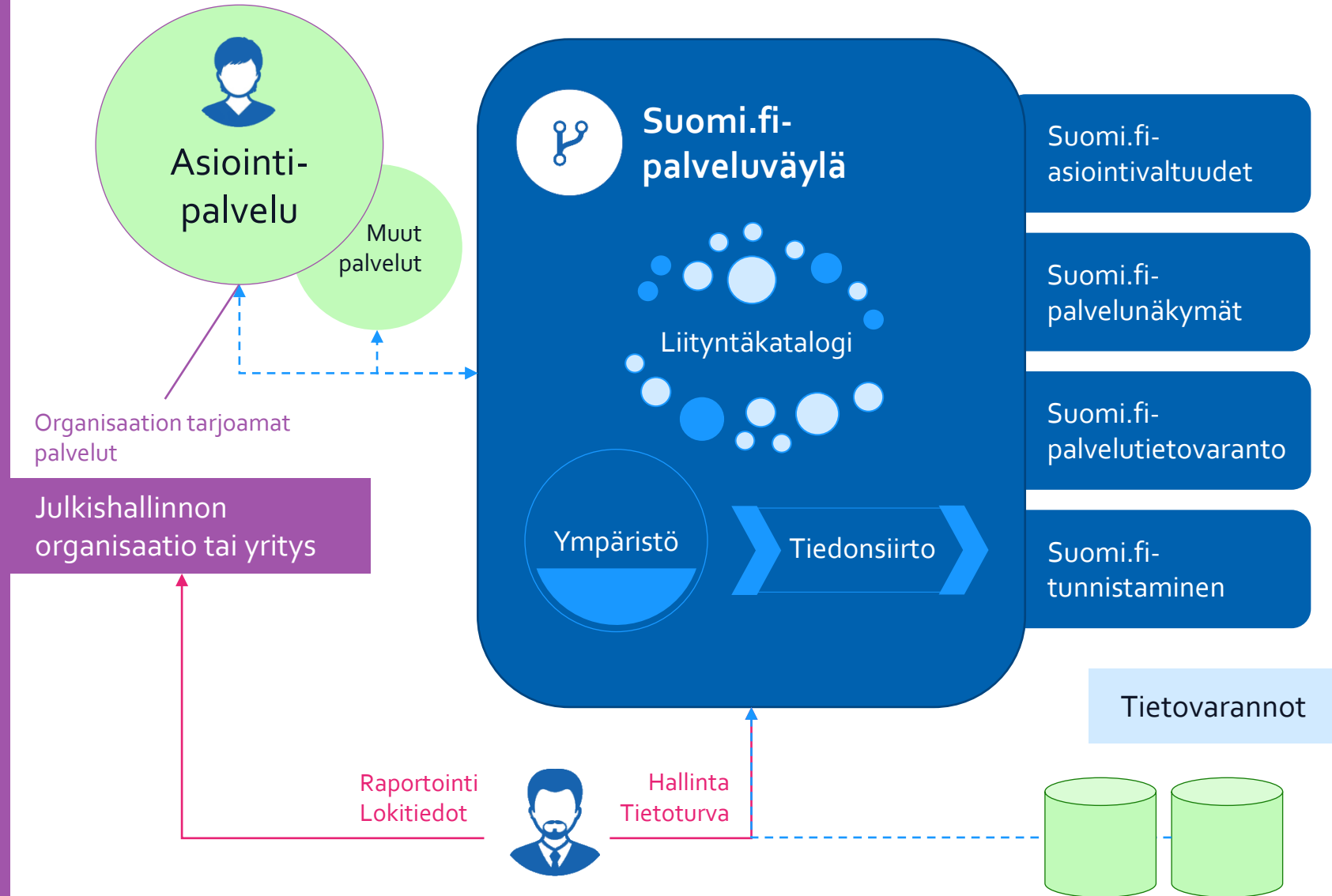
Palveluväylän kokonaisuus

Miten palvelu toimii?

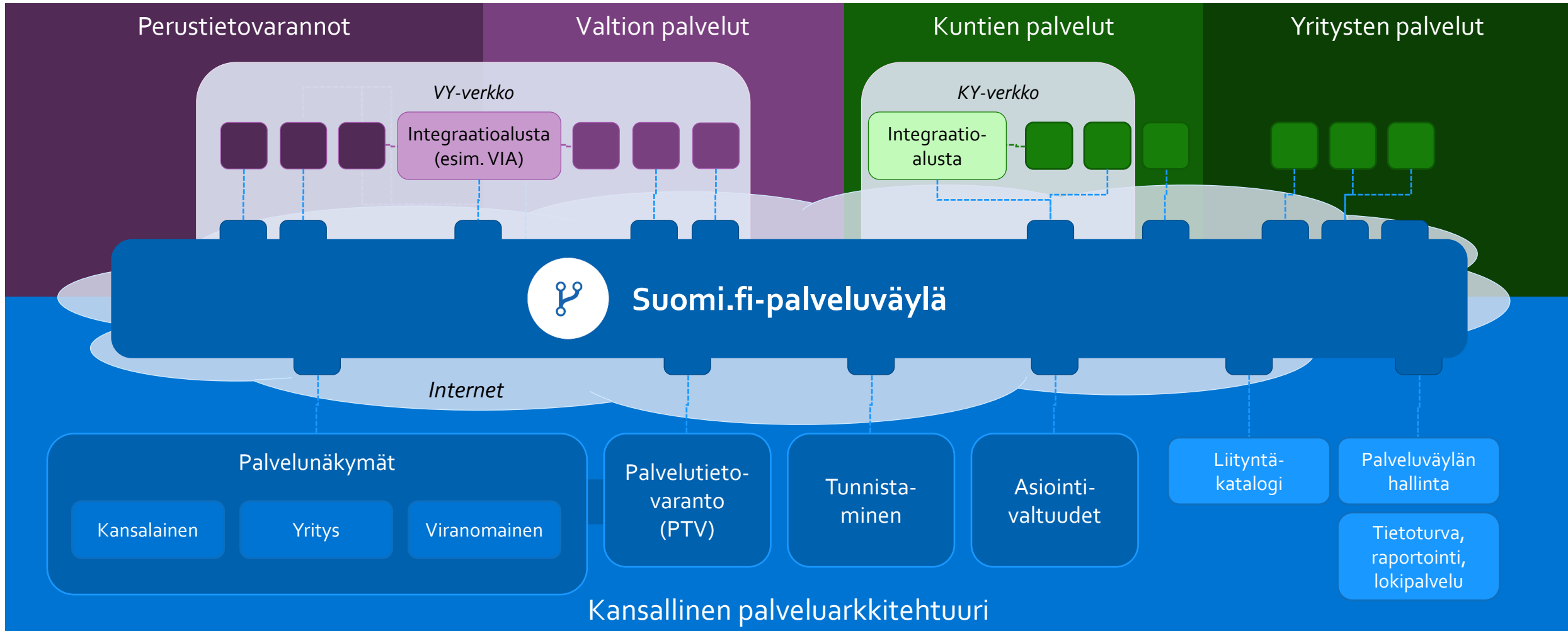
Liitettäviä palveluita voivat olla mm.:

- Yhteiset valtion ja kuntien palvelut
- Julkisen hallinnon kohdealue- ja toimialakohtaiset palvelut
- Yrityssektorin palvelut
- Tunnistuspalvelut

Muut Suomi.fi-palvelut hyödyntävät palveluväylää.

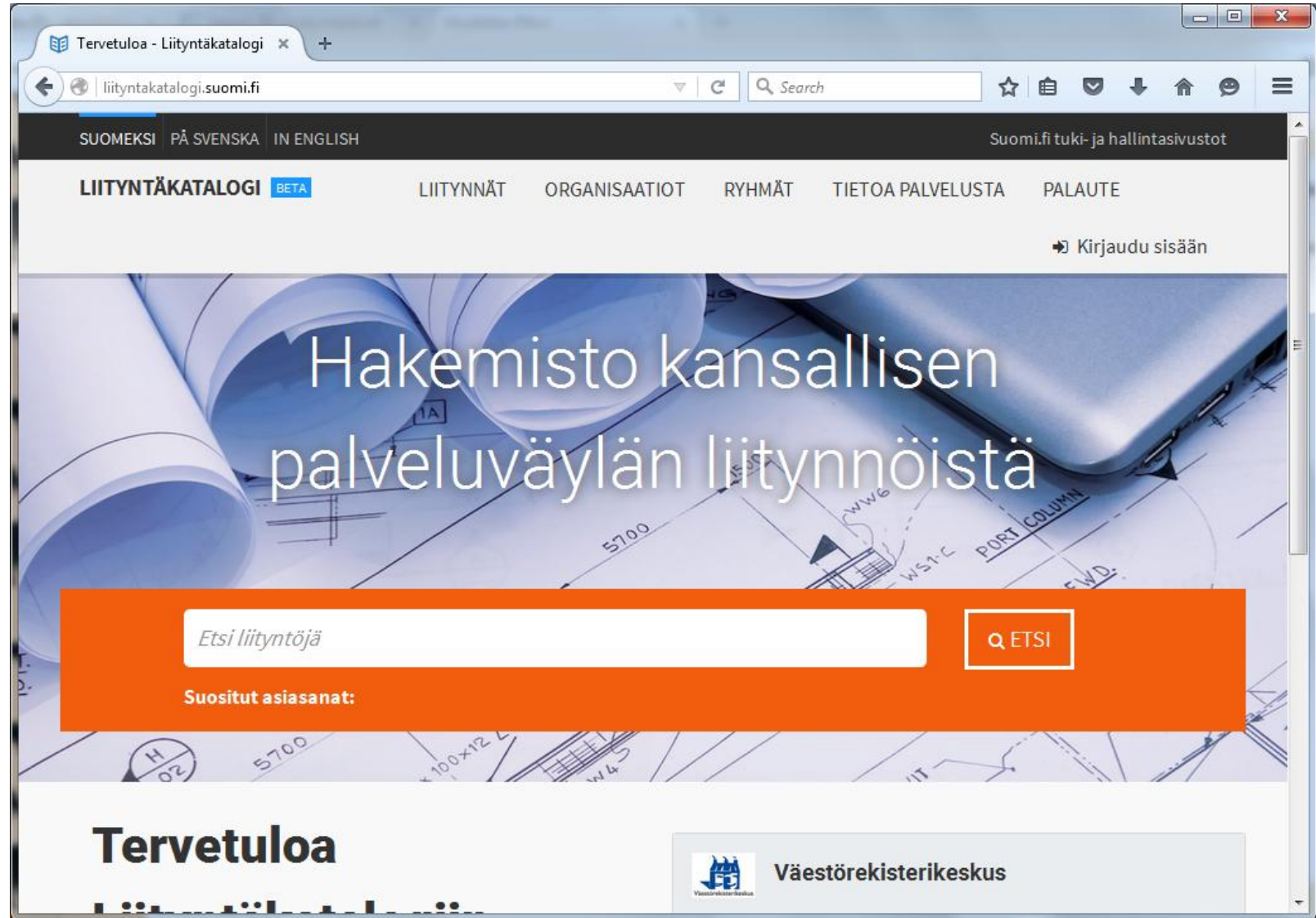

Palveluväylän kokonaisuus

Liityntäkatalogi

Liityntäkatalogi sisältää tekniset sekä hallinnolliset kuvaukset kaikista palveluväylässä julkaistuista rajapinnoista.

The screenshot shows the web browser interface for the Liityntäkatalogi website. The browser tab is titled "Tervetuloa - Liityntäkatalogi". The address bar shows "liityntakatalogi.suomi.fi". The page header includes language options: "SUOMEKSI", "PÅ SVENSKA", and "IN ENGLISH", along with "Suomi.fi tuki- ja hallintasivustot". The main navigation menu contains "LIITYNTÄKATALOGI BETA", "LIITYNNÄT", "ORGANISAATIOT", "RYHMÄT", "TIETOA PALVELUSTA", and "PALAUTE". A "Kirjaudu sisään" button is located on the right. The main content area features a large blue-tinted image of architectural blueprints with a laptop. Overlaid on this image is the text "Hakemisto kansallisen palveluväylän liitynnöistä". Below this is a search bar with the placeholder text "Etsi liityntöjä" and an orange "ETS" search button. Underneath the search bar, it says "Suositut asiasanat:". At the bottom of the page, there is a "Tervetuloa" message and a logo for "Väestörekisterikeskus".

Kenelle palvelu on tarkoitettu?

- Lakiesityksen mukaan palveluväylä on käytettävissä kaikille organisaatioille.
- Julkinen hallinto hyödyntää toiminnassaan.
- Kaikessa tiedon toimittamisessa yksityiseltä yhteisöltä viranomaiselle palveluväylä on ensisijainen vaihtoehto.

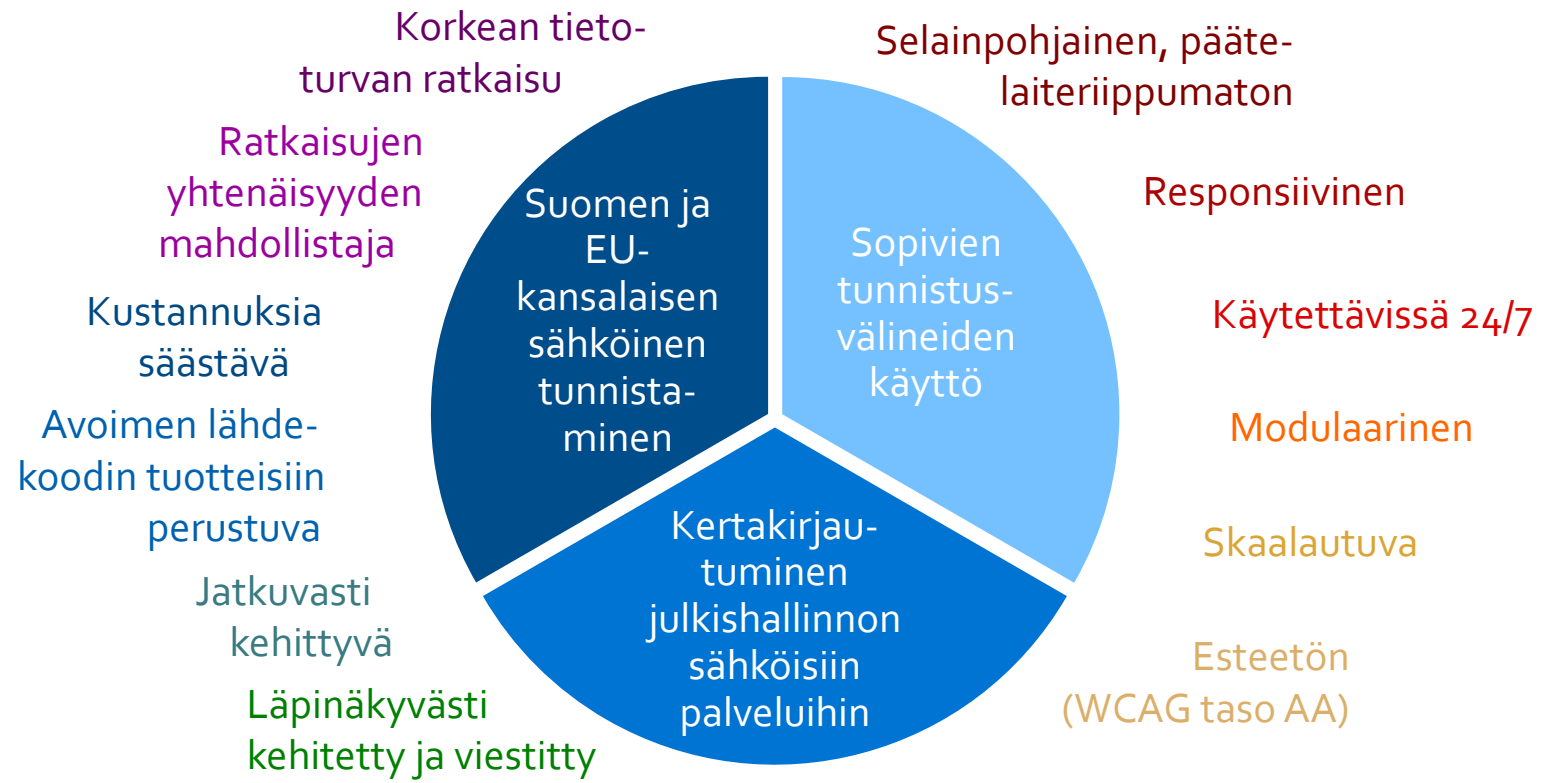
Suomi.fi-tunnistaminen

Tunnistus.fi- ja Vetuma-palveluiden korvaaja.

Julkishallinto, valtion ja kuntien yhtiöt

Palvelulupauksemme

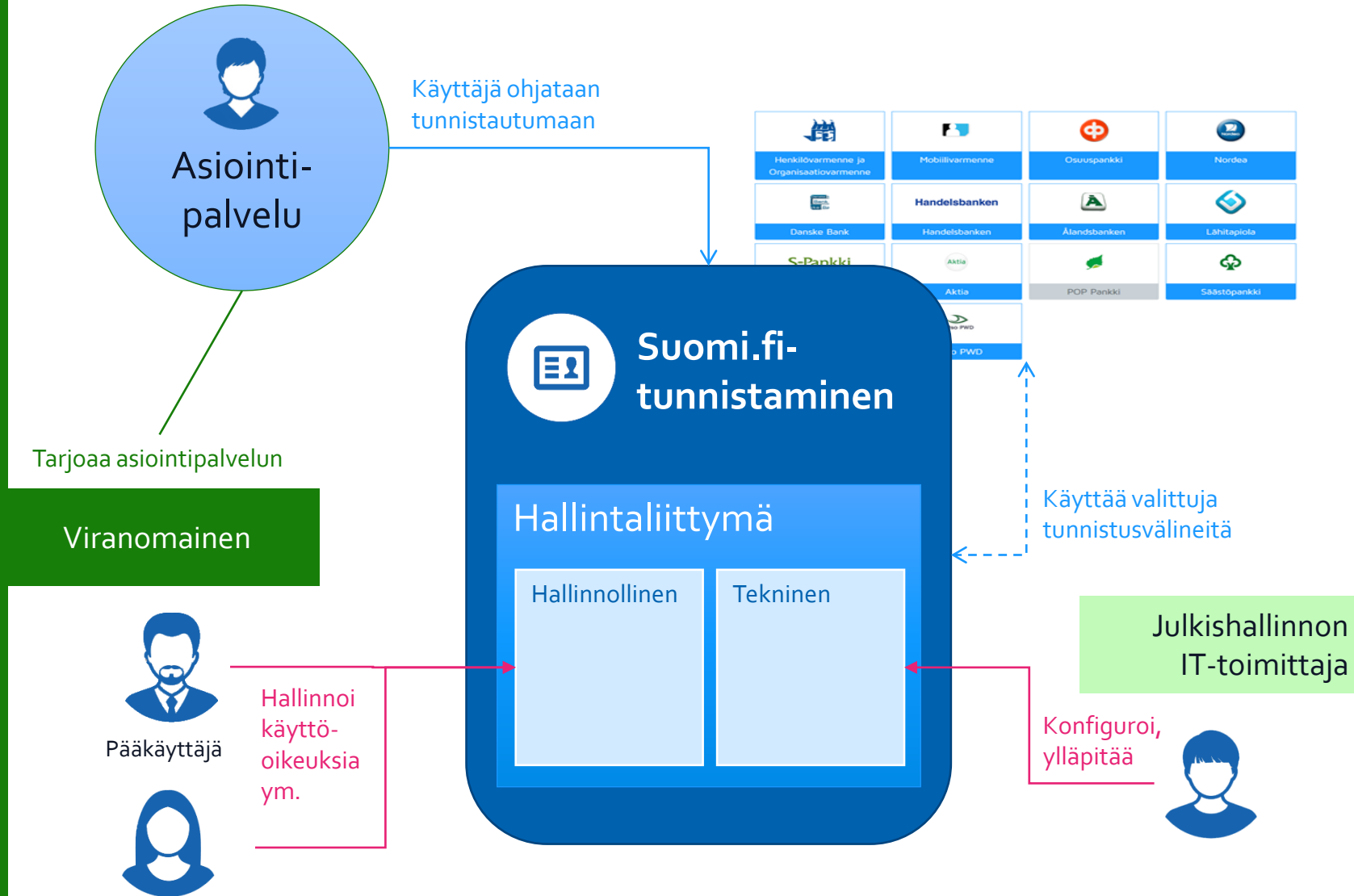
Tarjoamme mahdollisuuden luonnollisen henkilön sähköiseen tunnistamiseen tietoturvallisesti eri tunnistusvälineitä hyödyntäen.

Miten palvelu toimii?

Viranomaisen ottaa luonnollisen henkilön tunnistamispalvelun käyttöön asiointipalvelussa ja hallinnoi itse sekä käyttöoikeuksia että konfiguraatioita.

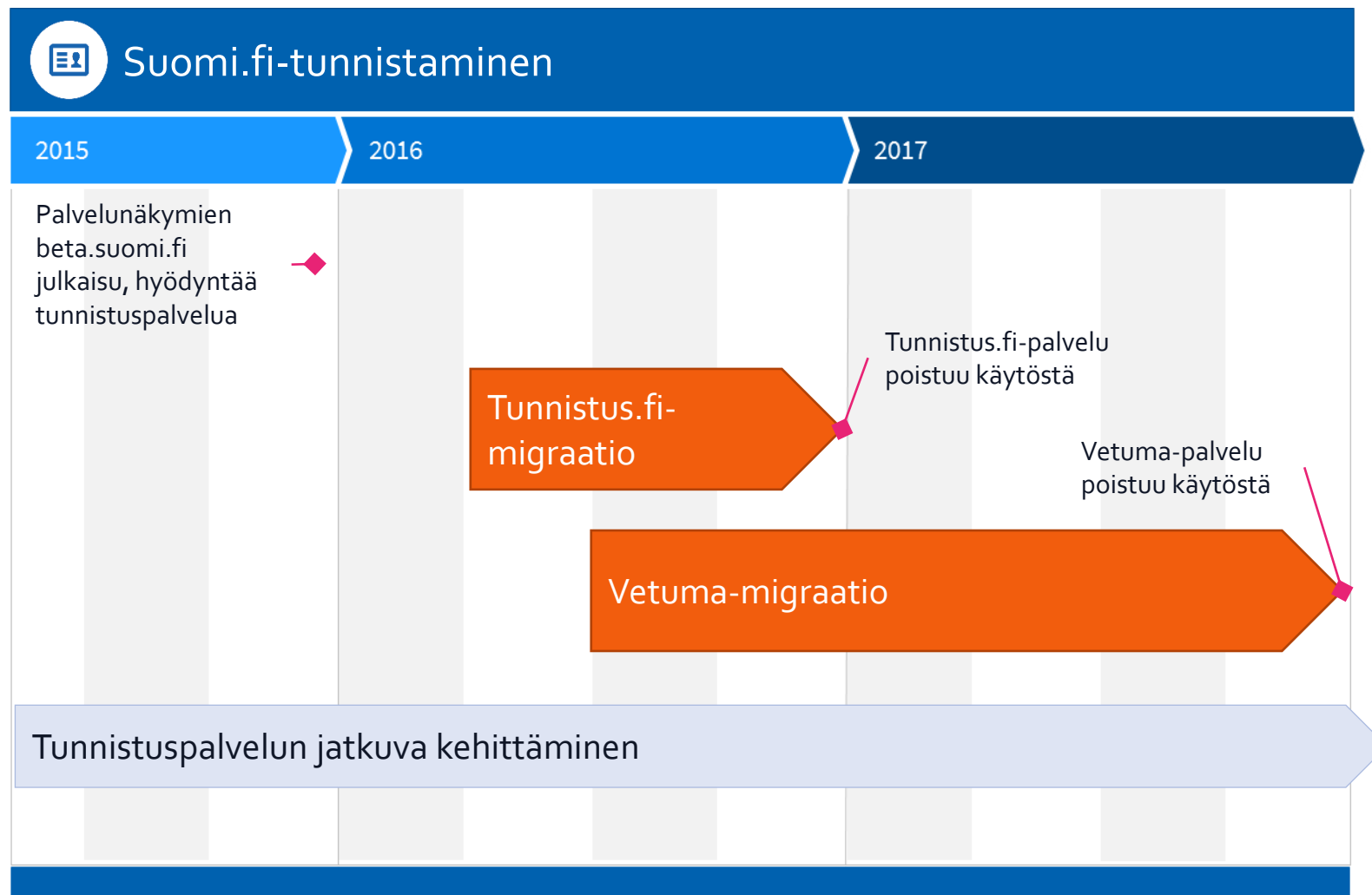
Tunnistamispalvelun kokonaisuus

Miten toimin?

1. Kartoita muutostarpeet asiointipalveluissa
2. Laadi aikataulu asiointipalvelukohtaisesti (tutustu tukimateriaaliin)
3. Liity testiympäristöön
4. Ota tunnistuspalvelu käyttöön

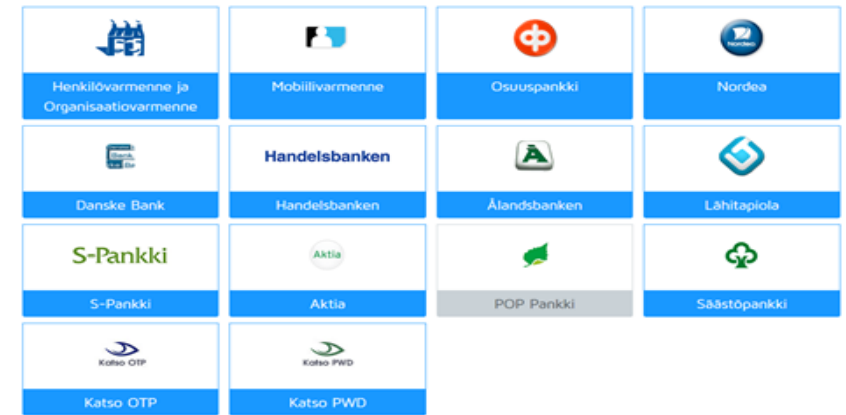
Nykyiset Tunnistus.fi- ja Vetuma-palvelut korvataan uudella Suomi.fi-tunnistamisella

Mikä muuttuu?

- Ei erillisiä pankkisopimuksia
- Keskitetty rahoitusmalli
- Liittyminen ja palvelun hallinta helposti itsepalveluna
- Asiointipalvelu voi valita itse haluamansa tunnistuspalveluntarjoajat
- Väestötietojärjestelmästä ajantasaiset tiedot vahvasti tunnistetuista käyttäjistä
- Kertakirjautuminen
- Entistä käytettävämpi
- Esteettömyys
- Ei maksamisen palveluita

- Uudenlainen kansalaisen näkymä

- Mikä säilyy?
 - SAML2 profiili
 - Loppukäyttäjän tuki kansalaisneuvonnassa
 - Kaikki markkinaehtoiset vahvan tunnistamisen välineet
- Mitä tulee myöhemmin?
 - Kevyen tunnistamisen välineet
 - EU kansalaisten tunnistaminen rajat ylittävissä asioinneissa

Kenelle palvelu on tarkoitettu?

- Lakiesityksen mukaan tunnistaminen on käytettävissä vain viranomaisille.
- Palvelua ei tarjota yksityisille yhteisöille.

Lisätietoa

esuomi.fi/palveluntarjoajille

Tuotteet palveluntarjoajille

Palvelutuotteet, joiden avulla organisaatiot voivat toteuttaa parempia sähköisiä palveluita, sekä tuoda tietonsa ja tarjontansa käyttäjien saataville helposti ja luotettavasti.

Suomi.fi-asiointivaltuudet

Asiointivaltuudet-palvelun avulla voi tarkistaa henkilön tai yrityksen oikeuden asioida toisen henkilön tai yrityksen puolesta.

Suomi.fi-palvelunäkymät

Palvelunäkymät tarjoavat julkishallinnon asiakkaille pääsyn sähköisiin palveluihin helposti yhdestä paikasta.

Suomi.fi-palvelutietovaranto

Palvelutietovarantoa (PTV) hyödyntämällä palveluiden ja palveluntarjoajien tiedot voidaan kuvata yhdenmukaisesti minkä tahansa sähköisen palvelun käyttöön.

Suomi.fi-palveluväylä

Palveluväylä tarjoaa vakioidun tavan tietojen siirtoon organisaatioiden välillä mahdollistaen turvallisten palvelukokonaisuuksien rakentamisen.

Suomi.fi-tunnistaminen

Tunnistuspalvelu mahdollistaa Suomen ja EU-kansalaisen sähköisen tunnistamisen tietoturvallisesti erilaisia tunnistusvälineitä hyödyntäen.

Liity Suomi.fi-yhteisöön

Vastaa muutamaan kysymykseen – katsotaan yhdessä, miten voit ottaa Suomi.fi-palveluita käyttöön.

Haluan mukaan!

Suomi.fi-palvelut 2015	2016	2017
2015	Q1/2016 Roollitietojen tarkistaminen / Huvintaruustiedot	2016 Q1/2017 Sähköinen valtakirja

Laki hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista

KaPA-laki

Yhteiset sähköisen asioinnin palvelut

VRK

Valtiokonttori

Valtori

Palveluväylä

Maksaminen

Virtu

Liityntäkatalogi

Avoin data.fi

VIA (ohjataan osana palveluväylää)

Palvelunäkymä

Palvelutieto-varanto

Vetuma (vuoden 2018 loppu)

Kansalaisen tunnistaminen

Asiointivaltuudet

KATSO

Viestinvälitys-palvelu

Velvoittavuus ja käyttöoikeus

Valtion viranomaiset: pakko

Kunnan viranomaiset pakko

Muut julkista tehtävää hoitavat: oikeus (pl. Tunnistaminen)

Yksityiset organisaatiot: oikeus (pl. Tunnistaminen)

Tietojen käsittely ja muut vaatimukset

Hyödynnettävät tietolähteet

Tietojen käsittely

Vaatimukset palveluille ja niiden käytölle

VM:n ohjaus

Tietojen käsittelyä koskevat säännökset

- **Tukipalvelujen tietolähteet, 6 §- 9 §**
 - Tiedot henkilöllisyydestä ja laillisesta edustamisesta, 6 §
 - Uusi rekisteri valtuutuksista ja muista tahdonilmaisista, 7 § ja vastuu rekisterin toiminnasta, 8 §
 - Tiedoksiantomenettelysuostumus, 9 §
- **Tietojen (säännönmukainen) käsittely palvelutuotannossa, 10 §**
 - 6 §:n rekisteritietojen käsittely
 - Tukipalvelujen käytöstä tallennettujen tietojen käsittely
 - Palvelutuotannossa tapahtuva tietojen luovuttaminen käyttäjäorganisaatioille (3 – 5 mom)
- **Tietojen säilyttämisvelvollisuus, 11 §**
 - Luonnollisen henkilön tunnistuspalvelu
 - Asiointivaltuuspalvelu ja valtuutusrekisteri
 - Viestinvälityspalvelu
(Säilyttäminen muutoin 10 § 2 mom)
- **Tietojen muu kuin säännönmukainen luovuttaminen, 12 §**
- **Käyttäjäorganisaation tiedot, 13 §**
 - Käyttäjäorganisaation vastuu omasta rekisterinpidosta ja palvelutietovarannon palvelutiedoistaan
 - Tietojen siirto palvelunäkymään ja henkilötunnuksen käsittely

Vaatimukset tukipalveluille ja niiden käytölle

- **Tukipalvelujen vaatimukset, 14 §**
 - Laatu, kustannustehokkuus yms.
 - Vastuu käsiteltävien tietojen tietoturvallisuudesta ja tietojen yhdistämisen oikeellisuudesta
- **Tietojärjestelmien vaatimukset, 15 §**
 - Tukipalvelujen tietojärjestelmät
 - Käyttäjäorganisaation tietojärjestelmän liittäminen tukipalveluun
- **Häiriötilanteet ja –ilmoitukset, 16 §**
 - Palvelutuottajan ja käyttäjäorganisaation toimintavelvoite – tarvittaessa irtikytkeminen
 - Palvelutuottajan ilmoitusvelvollisuus
 - Käyttäjäorganisaation ilmoitusvelvollisuus
 - Raportointi VM:lle tai sen osoittamalle viranomaiselle
- **Lokirekisteri, 17 – 18 §**
 - Velvollisuus tallentaa tiedot tukipalvelujen käytöstä tallennettujen tietojen käsittelystä 2 v
 - Lokirekisterin tietojen käyttö ja luovuttaminen

Lisätietoa ja tukimateriaalia:
<http://esuomi.fi>

Liity mukaan:
<http://liity.suomi.fi>